

УДК 330.101.2:004(477)

Свірідова К. Є., студент,
Олійник А. А., к.е.н., доцент
кафедри міжнародного менеджменту,
Державний торговельно-економічний університет,
м. Київ, Україна

ПЕРСПЕКТИВИ РОЗВИТКУ ЦИФРОВОЇ ЕКОНОМІКИ В УКРАЇНІ

Сьогодні цифрові технології пронизують майже всі сфери нашого життя, від комунікації та розваг до бізнесу і медицини, зумовлюючи суттєві економічні наслідки в широкому діапазоні секторів. Виникнення нових цифрових інфраструктур, у тому числі бездротових мереж і мобільних пристроїв, сприяє радикальному зсуву у сфері інформаційних технологій, їх інтеграції у всі прояви соціально-політичного й економічного життя суспільства, формуванню нової парадигми міжнародної економіки – цифрової. При цьому дослідження демонструють значну позитивну залежність зростання ВВП від інформатизації країни, росту експорту та імпорту інформаційно-комунікаційних-послуг як для розвинених країн, так і для тих, що розвиваються [7].

Розглянемо загальні визначення поняття «цифрова економіка» [2]:

- Новий уклад економіки, заснованої на знаннях і цифрових технологіях, в рамках якої формуються нові цифрові навички і можливості у суспільства, бізнесу і держави.
- Ринки на основі цифрових технологій, які полегшують торгівлю товарами і послугами за допомогою електронної комерції в Інтернеті.
- Форма економічної активності, яка виникає завдяки мільярду прикладів мережевої взаємодії людей, підприємств та організацій, пристроїв, даних і процесів.

Головні фактори, що сприяють розвитку цифрової економіки - це розвинена галузь інформаційно-комунікаційних технологій, сильні освітні інституції та конкурентоспроможні інновації [3].

Наприклад, галузь інформаційно-комунікаційних технологій за результатами 2022 року забезпечила надходження до економіки України у розмірі 7,35 мільярдів доларів або 4,5% ВВП (Рис.1)[1].

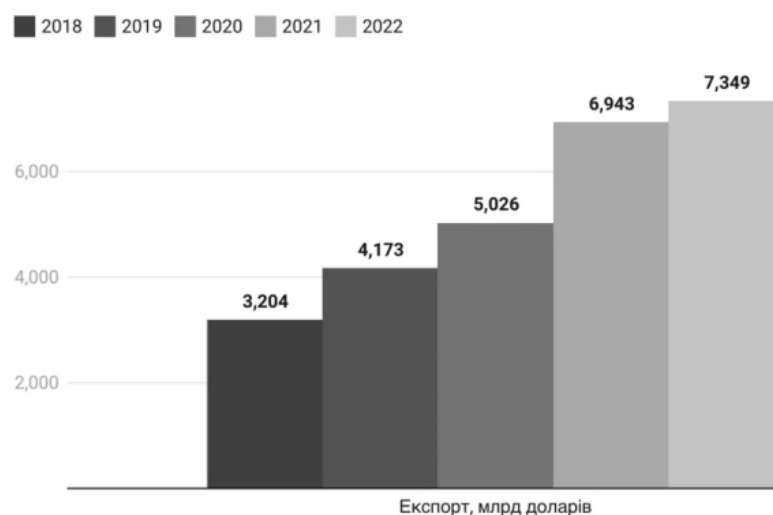

Рис.1. Динаміка експорту ІТ-галузі.

Розвиток галузі інформаційно-комунікаційних технологій великою мірою визначається суспільним попитом на її продукти та послуги, для якого необхідні як цифрова інфраструктура, так і високий рівень володіння цифровими навичками серед населення [3].

Залучення України до сектору інформаційно-комунікаційних послуг позиціонує її як важливого конкурента на світовому технологічному ландшафті, сприяючи трансформації міжнародного економічного порядку [6].

В свою чергу в українському секторі науки та інновацій ситуація менш оптимістична. Сьогодні Україна у “хвості” інноваційних рейтингів. У Глобальному інноваційному індексі (2022) Україна посідає 34 місце з 39 країн Європи та 57 позицію із 132 країн, а у Рейтингу глобальної цифрової конкурентоспроможності (2021) 54 місце з 64 країн [4] [5]. Причини цього –

неефективна організація наукової сфери та проблеми із захистом інтелектуальної власності.

Незважаючи на певні труднощі, цифровізація економіки України є перспективним напрямом розвитку, який має значний потенціал для підвищення ефективності та конкурентоспроможності країни на міжнародному ринку. Він визначає можливість інтеграції цифрових взаємодій в існуючі міжнародні економічні відносини. Згладжування національних кордонів і зростання глобальних взаємозв'язків дозволяють компаніям орієнтуватися на географічно розподілену базу клієнтів, щоб підвищити прибутковість.

У висновку можна сказати, що сфера цифрової економіки в Україні може забезпечити стабільність та зростання фінансових надходжень необхідних, зокрема, для післявоєнної відбудови. Цифрові рішення становлять не лише грошовий, а й стратегічний інтерес, оскільки здатні посилювати ефективність тих галузей, в які вони інтегруються, зокрема в урядовий та військовий сектори.

Література

1. Річний обсяг ІТ-експорту України вперше знизився. Це плато чи погіршення ситуації? — Аналітика й думки експертів. URL: <https://dou.ua/lenta/articles/it-export-2023/>
2. Цифрова економіка : підручник / Т. І. Олешко, Н. В. Касьянова, С. Ф. Смерічевський та ін. – К. : НАУ, 2022. – 200 с
3. Цифрова економіка України: основні фактори розвитку. URL: <https://voxukraine.org/tsyfrova-ekonomika-ukrayiny-osnovni-factory-rozvytku>
4. Digital Ranking Report 2021. URL: <https://imd.cld.bz/Digital-Ranking-Report-2021/210/>
5. Global Innovation Index 2022. URL: https://www.wipo.int/global_innovation_index/en/2022/
6. Oliinyk, A. A., Piankova, O. V., Sierova, L. P., & Slokva, M. G. The role of the ICT sector in foreign economic activity of Ukraine. European Scientific e-Journal European Scientific e-Journal. 2023. 25:18-31
7. Oliinyk A. The Impact of Countries' Participation in the ICT Services Market on Economic Growth, CPI, and Exchange Rates. Economics, 11 (1) (2023), pp. 269-287, 10.2478/eoik-2023-0009